

ת"פ 32170/11/12 - מדינת ישראל נגד ירין דסלה

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 32170-11-12 מדינת ישראל נ' דסלה
תיק חיצוני: 5215/11

בפני כב' השופט חגי טרסי
מאשימה מדינת ישראל
נגד
נאשמת ירין דסלה

ע"י ב"כ עו"ד רועי לנג

החלטה

נגד הנאשמת הוגש כתב אישום המייחס לה עבירות של תקיפת שוטר, הפרעה לשוטר והתנגדות למעצר. טרם מתן המענה לכתב האישום טוען הסנגור המלומד, עוה"ד רועי לנג, כי יש לבטל את כתב האישום בגין טענת "הגנה מן הצדק", הנעוצה בכך שפנייתה של הנאשמת למחלקה לחקירות שוטרים (להלן: "מח"ש") בתלונה נגד השוטרים שבתקיפתם היא מואשמת, נגנזה מחוסר עניין לציבור. לטענת ב"כ הנאשמת, להבדיל ממקרים בהם נסגר תיק חקירה במח"ש מעילה של חוסר אשמה או חוסר ראיות, גניזה של תלונת אזרח כנגד שוטר, מחוסר עניין לציבור וללא קיום חקירה, אינה ראויה ומחייבת קביעה כי מדובר באכיפה בררנית המצדיקה ביטול כתב האישום נגד האזרח.

את ההבחנה הנ"ל בין עילות הגניזה מבסס הסנגור במידה רבה על האמור בפסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בעניין סנדור (ע"פ (י-ם) 2139/08 מ"י נ' סנדור (1.6.08)), בו דווקא התקבל ערעור המדינה על החלטת בית משפט השלום לבטל את כתב האישום מחמת "הגנה מן הצדק", ובית המשפט המחוזי הורה על החזרת הדיון לבית המשפט קמא לצורך שמיעת הראיות. באותו מקרה נגז תיק החקירה במח"ש מחמת "חוסר ראיות", כך שסוגיית הגניזה מחמת "חוסר עניין לציבור" לא נדונה ישירות, אלא אגב אורחא בלבד, כאשר בית המשפט המחוזי מצא לנכון לציין כי כשמדובר בגניזה בגין חוסר עניין לציבור "קיימת סבירות גבוהה יותר כי טענת הנאשם להגנה מן הצדק תתקבל, זאת משום שלציבור עניין רב כי תלונות הדדיות של שוטר מול אזרח בעקבות אירוע נתון, יחקרו ויבוררו שתיהן עד תום, מתוך גישה שוויונית ובלתי מפלה".

דברים אחרונים אלה של הרכב בית המשפט המחוזי בעניין סנדור לגבי הצורך בשמירה על יחס שוויוני לכל אזרח באשר הוא, יהיה תפקידו אשר יהיה, אינם שנויים כלל במחלוקת, ודומה כי הם מבטאים הסכמה רחבה לה שותפים ההגנה, התביעה ובתי המשפט. יחד עם זאת, אין בדברים אלה כדי להעיד על כך שבכל מקרה בו נגז תיק חקירה נגד שוטר

מחמת חוסר עניין לציבור, פירוש הדבר כי ננקטה במקרה זה אכיפה בררנית המקימה טענת הגנה מן הצדק שעשויה להצדיק ביטול כתב האישום. בהתאם לכך, במספר החלטות אחרות של בתי המשפט המחוזיים השונים, בהן נדונו ישירות מקרים בהם נגנזו תיקי מח"ש מחוסר עניין לציבור, התקבלו ערעורי המדינה ובתי המשפט קבעו כי לא היה מקום לבטל את כתבי האישום על רקע זה.

יוזכר תחילה עניין קנדרו (ע"פ (חיפה) 10726-01-11 מ"י נ' קנדרו (24.3.11)), המצוטט בהרחבה בתגובת המאשימה. במקרה זה, לצד השבת התיק לבית משפט השלום לשמיעת הראיות, הורה בית המשפט המחוזי על חידוש חקירת מח"ש, וזאת לאחר שהתברר כי חלה תקלה כזו או אחרת בזימון הנאשם למתן עדותו במח"ש. לצד תוצאה אופרטיבית זו קבע בית המשפט המחוזי עמדה עקרונית ולפיה ככלל אין מקום ליצור זיקה כה הדוקה בין מחדלי חקירת מח"ש לבין ההליך הפלילי, עד כדי ביטול כתב האישום. עמדה זו התבססה על שתי הנמקות מרכזיות. ראשית נקבע כי במקרים בהם מחליטה מח"ש על גניזת התיק, דרך המלך המצויה בידי הנאשם הנה הגשת ערר על ההחלטה הנ"ל או פנייה לבג"צ, ומשלא עשה כן הנאשם אין מקום לעקוף הליכים אלה ולהעלות הטענות במסגרת ההליך הפלילי. את עיקרי ההנמקה הנוספת, ראוי להביא כלשונם, מתוך פסק הדין בעניין קנדרו:

"מעבר לכך סבורים אנו כי יצירת זיקה מיידית בין מחדל בחקירת שוטרים ובין קיום של הליך פלילי מעוררת בעיות אשר ראוי למנוע. הליך פלילי צריך להתברר כאשר על בית המשפט לזמן את השוטרים... ולשמוע את מכלול הטענות... ביטול כתב אישום עקב אי ביצוע פעולת חקירה במח"ש אינו הסעד הנכון ויכול גם לגרום לתמריץ שלילי להגשת תלונות סרק נגד שוטרים באופן שבו תוצף מח"ש בתלונות וכתוצאה מאי חקירה ראויה יטענו טענות שעניינם הגנה מן הצדק."

פסק הדין הבא שדן בסוגיה זו ניתן בבית המשפט המחוזי בנצרת במסגרת ע"פ (נצרת) 2658-06-11 מ"י נ' טלקר (13.9.11). לצד בחינת הנסיבות הספציפיות של גניזת תיק החקירה במח"ש, אשר הובילה למסקנה כי בסגירת התיק לא הייתה הבעת עמדה ערכית של מח"ש לגבי חשיבות החקירה או ניסיון לחפות על מעשיהם של שוטרים שכשלו, אימץ בית המשפט את העמדה העקרונית שהובעה בעניין קנדרו, כמפורט לעיל, וקבע כי: **"אי מיצוי חקירה נגד שוטר על ידי מח"ש, איננה צריכה להשליך על ניהול ההליך הפלילי. אם ימצא בית המשפט כי יש מקום להעמיד לדין מי מהשוטרים המעורבים בפרשה, אין מניעה כי יורה כן לאחר שיקבע ממצאיו."**

פסק דין נוסף, ושלישי במספר, שתוצאתו דומה, הנו פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים ב-ע"פ 35419-05-11 מ"י נ' עומר טל (11.10.11). במקרה זה אימץ בית המשפט את העקרונות שנקבעו בפרשות קנדרו ו-טלקר, כמפורט לעיל, ומשמצא כי מח"ש והתביעה הכללית פעלו על פי סדרי עבודתן, מבלי שנפלו בהן פגמים, לא היה מקום לביטול כתב האישום גם אם לא התנהלה לבסוף חקירת מח"ש מטעמים הנוגעים לעניין הציבורי הכולל.

אם אפנה כעת לבחינת נסיבות המקרה שבפני, הרי שבירור שערכה המאשימה, כמפורט בתגובתה, מגלה כי בשונה מהנטען, לא נגנז תיק החקירה במח"ש מבלי שבוצעה חקירה כלשהי. לאחר שחומר החקירה התקבל בידי מח"ש,

זומנה הנאשמת למתן עדות בפני חוקרי המחלקה, ורק לאחר שנגבתה עדותה, בשים לב למכלול השיקולים, לרבות בחינת התיעוד הרפואי שהציגה והעובדה כי הודתה בכך שפעלה להכשלת השוטרים, אשר על פי הנטען הגיעו לביתה על מנת לעצור את אחיה ששהה במקום, הוחלט לגנוז את תלונתה. אין בכוחי ואין בסמכותי לקבוע האם הייתה החלטת הגניזה מוצדקת, ומשלא הוגש ערר על החלטה זו, כפי שרשאית הייתה הנאשמת לעשות, די בפרטים שהתבררו על מנת להסיר את החשש כי התלונה נגנזה באופן שרירותי, מתוך מניעים פסולים או זרים או באופן המעיד על זלזול בזכויותיה של הנאשמת ובחובתה של מח"ש לפעול באופן מקצועי וללא משוא פנים. בנסיבות אלה, ולנוכח הנמקותיהם המשכנעות של בתי המשפט המחוזיים בפרשות **קנדרו, טלקר וטל**, אין מקום לקבל את עתירת ההגנה לביטול כתב האישום.

בשולי הדברים ראוי להזכיר את הבעייתיות הכרוכה בשימוש במונח "חוסר עניין לציבור", כאשר מדובר בתלונה בנוגע להפעלת אלימות על ידי שוטר כלפי אזרח. יפים לעניין זה דבריו של בית המשפט המחוזי בנצרת בעניין **טלקר**, ולפיהם:

"אין חולק באשר לחובתה של מח"ש לחקור כראוי תלונות נגד שוטרים, הנחשדים בביצוע עבירות. השימוש במונח "חוסר עניין לציבור" במקרה כזה אכן גורם לאי נחת שכן קשה לתאר מקרים בהם אין עניין לציבור לאתר שוטרים האמונים על שמירת החוק, אשר אינם מבצעים את תפקידם בדרך ראויה ומפעילים סמכויות שניתנו להם בדין, בדרך לא חוקית. מן הראוי שמח"ש תציין בצורה ברורה את סיבת סגירת תיק החקירה; התנהלות זו תמנע אי הבנות ותגביר את אמון הציבור בפועלה."

לאור כל המפורט לעיל אני דוחה את הטענה בדבר קיומה של "הגנה מן הצדק" ומבהיר כי על ההגנה יהיה להשיב לכתב האישום בישיבת המענה הקרובה הקבועה ליום 1.10.14.

המזכירות תעביר העתק ההחלטה לבאי כוח הצדדים.

ניתנה היום, ב' אלול תשע"ד, 28 אוגוסט 2014, בהעדר הצדדים.